

Justis- og beredskapsdepartementet
Postboks 8005 Dep.
0030 Oslo

Også sendt pr. e-post: lovavdelingen@jd.dep.no

Deres ref.:
13/151 E KHR/mk

Dok. nr.: 151587

Saksbehandler: Trude Molvik
tm@advokatforeningen.no

18.02.2013

Høring — Oppnevning av Utmarksdomstolen for Finnmark

1. Innledning

Vi viser til departementets høringsbrev av 14.01.2013 vedrørende ovennevnte høring.

Det er en prioritert oppgave for Advokatforeningen å drive rettspolitisk arbeid gjennom høringsuttalelser. Advokatforeningen har derfor en rekke lovutvalg inndelt etter fagområder. I våre lovutvalg sitter advokater med særskilte kunnskaper innenfor det aktuelle fagfelt og hvert lovutvalg består av advokater med ulik erfaringsbakgrunn og kompetanse innenfor fagområdet. Arbeidet i lovutvalgene er frivillig og ulønnet.

Advokatforeningen ser det som sin oppgave å være en uavhengig høringsinstans med fokus på rettssikkerhet og på kvaliteten av den foreslåtte lovgivningen.

I saker som angår advokaters rammevilkår vil imidlertid regelendringen også bli vurdert opp mot advokatbransjens interesser. Det vil i disse tilfellene bli opplyst at vi uttaler oss som en berørt bransjeorganisasjon og ikke som et uavhengig ekspertorgan. Årsaken til at vi sondrer mellom disse rollene er at vi ønsker å opprettholde og videreutvikle den troverdighet Advokatforeningen har som et uavhengig og upolitisk ekspertorgan i lovgivningsprosessen.

I den foreliggende sak uttaler Advokatforeningen seg som ekspertorgan. Saken er forelagt lovutvalget for sivilprosess og voldgift. Lovutvalget består av Anders Christian Stray Ryssdal (leder), Borgar Høgetveit Berg, Knut Boye, Grethe Gullhaug, Knut Erik Marthinussen Harjang og Brynjar Østgård.

Advokatforeningen avgir følgende høringsuttalelse:

2. Sakens bakgrunn

På grunnlag av Finnmarksloven av 2005 kapittel 5 del I er det oppnevnt en kommisjon (Finnmarkskommisjonen) for utredning av bruks- og eierrettigheter til den grunnen Finnmarkseiendommen har overtatt i medhold av loven, nemlig grovt sett den gamle statens grunn i Finnmark, som før ikrafttreddelsen av finnmarksloven kapittel 2 ble forvaltet av Statskog SF, jfr finnmarksloven § 6, jfr § 49. Kommisjonens utredninger tas felt for felt, etter kommisjonens nærmere bestemmelse.

Videre skal det etter lovens kapittel 5 del II oppnevnes en særdomstol (Utmarksdomstolen for Finnmark), som skal behandle tvister om rettigheter som oppstår etter at Finnmarkskommisjonen har utredet et felt.

Forskrift om Finnmarkskommisjonen og Utmarksdomstolen for Finnmark av 16. mars 2007 nr. 277 § 4 gir nærmere regler om bl.a. utnevnelsen av medlemmer av Utmarksdomstolen. Disse er avvikende fra de vanlige prosedyrer som gjelder for utnevning av dommere.

Ved departementets høringsbrev av 14. januar 2013 er det forelagt høringsinstansene et forslag til endring av utnevningssprosedyren for medlemmer av Utmarksdomstolen.

3. Kommentarer til forslaget

Departementet foreslår en endring av forskriften av 2007, hvorefter reglene om utnevning av medlemmer av Utmarksdomstolen skal følge - med visse modifikasjoner - samme prosedyre som for utnevning av dommere for øvrig. Modifikasjonene skyldes at Utmarksdomstolens arbeidsmengde og tidsperspektiv er uavklart. Dommerne skal derfor ikke utnevnes fast, men konstitueres. Videre er Sametinget, Finnmark fylkeskommune og ulike brukerrepresentanter forutsatt gitt rett til å uttale seg, og dette tenkes nå nedfelt i forskriften.

Foranledningen til forslaget til denne forskriftsendringen er Dommerforeningen og Domstoladministrasjonens henvendelse overfor departementet i 2012. Både Dommerforeningen og Domstoladministrasjonen mente at Utmarksdomstolens medlemmer burde utnevnes så langt som mulig henhold til de vanlige prosedyrer for dommerutnevninger.

Departementet slutter seg til dette, og har derfor fremmet nærværende forslag til endring av forskriften.

Advokatforeningen er enig i Dommerforeningen og Domstoladministrasjonens standpunkt og begrunnelse, og slutter seg derfor også til departementets forslag til endring av forskriften, og med den samme begrunnelse som departementet.

Advokatforeningen vil herunder særlig vektlegge at Utmarksdomstolen er en domstol, og hensynet til dens legitimitet som domstol og hensynet til rettssikkerheten tilsier at den så langt som mulig bør sidestilles med landets ordinære domstoler i organisering og øvrig rammeverk.

Advokatforeningen vil i denne sammenheng advare mot at systemet med konstitusjoner fører til at medlemmene av Utmarksdomstolen blir mindre uavhengige av staten som den konstituerende myndighet enn hva fast utnevnte dommere vil være. Dette er særlig viktig i og med at staten er dominerende grunneier i Finnmark. Foreningen har imidlertid notert at usikker saksmengde gjør at det kan være lite naturlig å utnevne faste dommere. På denne bakgrunn vil foreningen foreslå at konstitusjoner i tilfelle gjøres ganske langvarige, og stort sett fylles av personer med annen fast stilling som det kan søkes permisjon fra.

4. Avslutning/oppsummering

Advokatforeningen slutter seg til departementets forslag til endring av prosedyre for utnevning av medlemmer av Utmarksdomstolen for Finnmark.

Vennlig hilsen

Erik Keiserud
leder

Merete Smith
generalsekretær